PLAN DZIAŁANIA
KT NR 220
ds. Naturalnych Paliw Stałych

SPIS TREŚCI

1. OPIS DZIAŁALNOŚCI OT 2
2. ŚRODOWISKO BIZNESOWE OT 2
3. ASPEKTY DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA W PRACACH OT 2
4. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC OT 4
5. CZŁONKOSTWO W OT 4
6. CELE OT I STRATEGIA ICH REALIZACJI 5
7. WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC 5
8. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC OT 6
9. PROPOZYCJE ZAGADNIEŃ, TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH KT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE 6

1. OPIS DZIAŁALNOŚCI OT

Zakres tematyczny KT nr 220 obejmuje: klasyfikację, terminologię, pobieranie i przygotowanie próbek do badań węgla kamiennego, węgla brunatnego i innych niskouwęglonych paliw (lignity, łupki itp.) zwanych naturalnymi paliwami stałymi; klasy i sortymenty węgla kamiennego i brunatnego; metody badań własności fizykochemicznych i chemicznych węgla kamiennego i brunatnego; metody badań petrograficznych węgli; metody badań popiołu.

Klasyfikacja zakresu tematycznego wg ICS:

01.040.73; 73.040; 75.160.10

Zakres współpracy międzynarodowej i regionalnej:

KT nr 220 współpracuje z CEN/SS N02 „Solid fuels", ISO/TC 27/SC 4 „Sampling" i ISO/TC 27/SC 5 „Methods of analysis".

W zakresie kompetencji KT nr 220 znajdują się:

- Dokumenty normalizacyjne CEN: 1,
- Normy i dokumenty normalizacyjne ISO: 55,
- PN-G: 13,
- PN-ISO: 31.

Rynek, na którym działa KT nr 220 obejmuje przede wszystkim branżę krajowego górnictwa węgla kamiennego i brunatnego oraz głównych odbiorców węgla: energetykę, cementownie i cukrownie.

Priorytety pracy KT nr 220 to wdrożenie norm europejskich i międzynarodowych w wersji polskojęzycznej oraz opracowywanie norm własnych, z grupy G, których tematyka nie jest zawarta w normach europejskich i międzynarodowych.

2. ŚRODOWISKO BIZNESOWE OT

Opis środowiska biznesowego

Środowisko biznesowe, do którego są adresowane produkty KT nr 220 to górnictwo węgla kamiennego i brunatnego, a także odbiorcy, wykorzystujący węgiel do różnych celów. Produkty te to głównie normy dotyczące metod badań własności fizykochemicznych i chemicznych węgla kamiennego i węgla brunatnego (w tym pobieranie i przygotowanie próbek do badań, klasyfikacja paliw, terminologia). Do tej drugiej grupy odbiorców produktów KT nr 220 należą, elektrownie i elektrociepłownie, cementownie, cukrownie i inne. Do środowiska biznesowego, do którego są adresowane produkty KT nr 220, należy również zaliczyć dostawców niektórych materiałów i odczynników chemicznych, urządzeń i wyposażenia laboratoriów

badawczych, a także wyższe uczelnie, instytuty badawcze itp. zajmujące się tematyką naturalnych paliw stałych.

Zagadnienia będące przedmiotem prac KT nr 220 dotyczą znaczącego nośnika energii, jakim są węgle: kamienny i brunatny. W skali międzynarodowej, w przedmiotowej tematyce, działa ww. ISO/TC 27, w którego pracach uczestniczą przedstawiciele wielu państw, w tym Chiny, Australia, Wielka Brytania, Republika Południowej Afryki i USA. Działalność komitetu wpisuje się w ogólnoświatowe działania, których celem jest zrównoważone wykorzystanie węgla.

Wskaźniki ilościowe

W skali Polski odbiorcami norm i dokumentów normalizacyjnych będących w zakresie KT nr 220 są:

- Sektor górnictwa węgla kamiennego: duże spółki węglowe i kilka kopalń samodzielnych - łącznie ok. 30 kopalń węgla kamiennego oraz 5 kopalń węgla brunatnego,
- Ponad 60 elektrowni i elektrociepłowni zawodowych;
- Około 200 elektrowni i elektrociepłowni przemysłowych;
- Kilkadziesiąt dalszych podmiotów w przemyśle cementowym i cukrowym,
- Instytuty badawcze, uczelnie wyższe, samodzielne laboratoria badawcze (państwowe i prywatne) świadczące usługi na rzecz przemysłu oparte na wykorzystaniu wytycznych Polskich Norm.

Zasoby i wydobycie węgla w Polsce (według danych Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego)

Węgiel kamienny

Udokumentowane zasoby bilansowe złóż węgla kamiennego w Polsce według stanu na 31.12.2024 r. wyniosły 64 616,44 mln t. Prawie ¾ zasobów (70,90% - 45 811,57 mln t) to węgle energetyczne, ponad ¼ (27,90% - 18 028,74 mln t) to węgle koksujące, a inne typy węgli stanowią 1,20% (776,12 mln t) wszystkich zasobów węgla.

Wydobycie węgla kamiennego w Polsce w ostatnich latach wyniosło:

- 2020 – 48,16 mln ton
- 2021 – 49,51 mln ton
- 2022 – 46,53 mln ton
- 2023 – 42,50 mln ton
- 2024 – 40,16 mln ton

Węgiel brunatny

Geologiczne zasoby bilansowe węgli brunatnych w Polsce na koniec 2024 r. wyniosły 22 985,00 mln t, z czego większość, czyli 22 984,36 mln t stanowiły węgle energetyczne, a pozostałe 0,64 mln t węgle bitumiczne.

Wydobycie węgla brunatnego w Polsce w ostatnich latach wyniosło:

- 2020 – 47,30 mln ton
- 2021 – 54,85 mln ton
- 2022 – 57,68 mln ton
- 2023 – 42,51 mln ton
- 2024 – 43,46 mln ton

3. ASPEKTY DOTYCZĄCE OCHRONY ŚRODOWISKA W PRACACH OT

Normy wprowadzane, opracowywane i nowelizowane przez KT nr 220 są ściśle związane z produkcją i wykorzystaniem węgla. Oba te procesy mają wpływ na środowisko naturalne. Opracowywane normy są elementem całego łańcucha działań mających na celu minimalizację niekorzystnych wpływów produkcji i wykorzystania węgla na środowisko, w tym włączania się sektora produkcji węgla w gospodarkę o obiegu zamkniętym. Opracowywane normy umożliwiają narzucanie w przepisach prawnych odpowiednich wymagań jakościowych dla paliw stałych, takich, aby jak najlepiej chronić środowisko naturalne.

4. OCZEKIWANE KORZYŚCI Z REALIZACJI PRAC OT

Działalność KT nr 220 powinna skutkować udoskonaleniem norm własnych i międzynarodowych oraz aktualizacją i racjonalizacją zasobów norm istniejących.

Działania te pozwolą na:

- skuteczniejsze realizowanie procesów związanych z określaniem jakości paliw stałych, a tym samym poprawa efektywności ekonomicznej procesów wydobycia i wykorzystania naturalnych paliw stałych;
- efektywniejsze wykorzystanie węgla przez jego odbiorców;
- rozwój nauk górniczych;
- rozwój współpracy międzynarodowej.

5. CZŁONKOSTWO W OT

Zgodnie z aktualnym Zarządzeniem Prezesa PKN w sprawie Organów Technicznych powoływanych przez Prezesa PKN, podstawy ich powoływania oraz zasad powoływania członków i osób funkcyjnych w tych organach, każdy podmiot krajowy

zainteresowany daną tematyką ma prawo zgłosić chęć uczestnictwa w OT i po spełnieniu wymogów proceduralnych (procedura Z2-P3 w powiązaniu z Z2-P1) stać się członkiem OT. Każdy członek OT realizuje zadania poprzez swoich reprezentantów.

Członkostwo w OT:

- otwiera możliwość wpływania na treść tworzonych norm na poziomach międzynarodowym, europejskim i krajowym;
- zapewnia dostęp do treści projektów Norm Międzynarodowych, Europejskich, krajowych w zakresie tematycznym OT;
- daje możliwość kształtowania programu prac normalizacyjnych, co pozwala właściwie planować inwestycje i w konsekwencji zyskać przewagę nad konkurencją;
- ułatwia kontakty biznesowe.

Aktualny skład OT i kontakt do Przewodniczącego OT, Sekretarza OT, właściwego Sektora WPN jest podany na stronie www.pkn.pl, w *Wykazie OT*.

6. CELE OT I STRATEGIA ICH REALIZACJI

Cele KT

- Dalsze wsparcie krajowego przemysłu naturalnych paliw stałych poprzez dostarczanie zweryfikowanych, nowoczesnych wytycznych dotyczących m.in.: metod i procedur pobierania próbek węgla, oznaczania istotnych z punktu widzenia wykorzystania węgla parametrów chemicznych i fizykochemicznych, organizacja procesu badań, dobór niektórych materiałów i odczynników chemicznych.

- Implementacja Norm Europejskich i Norm Międzynarodowych do zbioru Polskich Norm.

- Opiniowanie dokumentów normalizacyjnych i norm, uzgadnianie stanowisk krajowych w ramach ankiet i formalnych głosowań.

- Prowadzenie konsultacji z szerokim gronem odbiorców norm, będących w zakresie działania KT nr 220 odnośnie ich aktualności oraz prowadzenie działań w kierunku utrzymania możliwie pełnego zbioru tych norm, biorąc pod uwagę politykę aktualizacji norm PKN.

Strategia

- Bieżące konsultacje z przemysłem.

- Pozyskiwanie wykonawców prac normalizacyjnych.

- Utrzymywanie kontaktów z CEN/SS N02, ISO/TC 27/SC 4 i ISO/TC 27/SC 5 śledzenie trendów w światowej tematyce objętej zakresem działania KT.

7. WPROWADZANIE NOWYCH TN DO PROGRAMU PRAC

Każdy zainteresowany ma możliwość zgłaszania tematów normalizacyjnych (TN) z zakresu działania OT wypełniając Karty nowego tematu (KNT) lub Karty propozycji tematu normalizacyjnego (KPT).

Każdy zgłoszony TN, po akceptacji OT, jest wprowadzany do programu prac OT. OT decyduje o kontynuacji lub zaniechaniu tematu normalizacyjnego.

W programie prac prezentowane są wszystkie TN będące aktualnie w opracowaniu.

Program prac OT znajduje się na stronie www.pkn.pl , w *Wykazie OT,* po wybraniu numeru właściwego OT.

8. CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA REALIZACJĘ PROGRAMU PRAC OT

Czynniki, które mogą mieć wpływ na wykonanie prowadzonych prac normalizacyjnych (opracowanie projektów norm/innych dokumentów normalizacyjnych) oraz na wprowadzanie do Programu prac nowych tematów normalizacyjnych:

- nowe inicjatywy środowisk biznesowych,
- zmiany legislacyjne np. prowadzące do opracowywania polskich wersji językowych norm,
- brak w OT ekspertów mogących ocenić poprawność postanowień projektu normy/innego dokumentu normalizacyjnego,
- brak środków finansowych na opracowanie danej PN lub konieczność poszukiwania wykonawcy danej normy/innego dokumentu normalizacyjnego.

9. PROPOZYCJE ZAGADNIEŃ, TEMATÓW NORMALIZACYJNYCH, DLA KTÓRYCH OT PRZEWIDUJE POZYSKANIE ZAMAWIAJĄCYCH W RAMACH PRAC NA ZAMÓWIENIE

Komitet Techniczny nr 220 planuje wprowadzanie do zbioru Polskich Norm tłumaczeń norm przyjętych w języku oryginału oraz opracowanie norm własnych PN-G, w zależności od możliwości pozyskiwania przez KT środków finansowych.